

Posvećeno mučeniku fra Jozi Bencunu

Bezazlena žrtva komunističkoga nasilja

Pred nama se u slici odvija životna drama jednoga od najjednostavnijih hercegovačkih franjevaca koji se u životu nije nikada bunio niti prosvjedovao iako je u svojoj svećeničkoj službi doživljavao poniženja i česte promjene kao kapelan, vjeroučitelj i župnik. U vremenskom razmaku od 42 godine prokstaro je cijelu Hercegovinu, od sjevera do juga i poprijeko od istoka do zapada. Bio je skroman redovnik bez ikakvih zahtjeva na ljestvici staleških položaja. U njemu se jasno očitovao franjevačka karizma odanosti Bogu i svojemu svećeničkom pozivu.

Hercegovački katolički vjernici bili su usko povezani s franjevcima s kojima su dijelili siromaštvo i iskušenja životnih poteškoća. Franjevci su ih odgajali u vjeri i čudoređu da mogu izdržati svakodnevnne izazove i udarce života. U tome im je fra Jozo bio živi primjer uzorna vladanja i odanosti prema Bogu i ljudima. Njegove zanosne propovijedi oduševljavale su ih i upućivale na jedino ispravan put u nasljedovanju Krista i evanđeoske objavljene nauke. Ostao je dinamičan na svim svećeničkim postajama djelovanja sve do umirovljenja 1937. godine na

Širokome Brijegu. Kao takav nalazi se u propovjedničkom zanosu na kontroverznom vitraju iznad oltara župne crkve svetoga Stjepana prvomučenika u Gorici kod Imotskoga.

Rođen je 26. rujna 1869. u Međugorju, koje je u to doba bilo raskošno rasadište duhovnih zvanja. Danas je najpoznatije selo u svijetu koje okuplja milijunska mnoštvo vjernika i radoznalih sa svih strana svijeta. Kršten je u župnoj crkvi svetoga Jakova (starijega) apostola pod imenom Ivan. U rodnome mjestu svršio je četverorazrednu osnovnu školu. Godine 1883. pošao je u sjemenište na Široki Brijeg koji je bio osnovna baza njegova gimnazijskog i bogoslovnog školovanja. Ovdje je zaređen i za svećenika 3. prosinca 1893. Za njega kao svećenika bilo je ključno pitanje spasenje ljudi koje je hranio Božjom riječi i euharistijskim Kristovim tijelom.

U selu Izbičnu, sjeverno od Širokoga Brijega, bio je osnivačem župe sv. Josipa Radnika i njezin dugogodišnji župnik (1917. – 1937.) gdje su ga župljani visoko cijenili i s njim zajednički proživljavali teškoće i iskušenja života. U tome bespuću hercegovačkih brda, u blizini surih planina Čvrnsnice i Čabulje,

morao se u pastvi teško probijati kroz neprohodne gudure surovoga planinskog kamenjara. Ali junački se borio s prirodnim vrletima gazeći po njima u franjevačkome grubom habitu. Osobno siromašan dijelio je životnu sudbinu s još siromašnijim župljanima. Ovi tjelesno i životno snažni brđani očeličili su ga u životu da je uz njihovu pomoć mogao izdržati sve kušnje tih zlosutnih vremena. Hrabrila ga je duboka vjera ovih hercegovačkih gorštaka koji su u tim vrletnim planinskim prostorima hrabro odolijevali svim burama i olujama tih krvavih vremena povijesti.

Ovaj ponizni i bezazleni redovnik bio je početkom 1945. godine privremeni gost franjevačkoga samostana u Mostaru. Partizani su ga sa šestoricom drugih franjevaca odveli iz samostana i na mostu Čekrk 14. veljače 1945. bacili u uzburkane vode Neretve. Usprkos razbojničkim porivima crvenih razbojnika, ostao je miran u agoniji posljednjih časova života. Bijeli oskrvnuti ljljani uvenuli su u riječnim vodama i izgubili se u zvjezdanim daljinama. Ljudski uzdas umuknuli su i beskrajne patnje prestale. Ubojice su zatvorili srca i krik udaraca dovršio

je nevine živote. I dok su njihova tjelesa tonula u uzbibane valove Neretve, u daljini je bučala gradska vreva raskalašene mladosti. Mučenici su se okupali u vlastitoj krvi i otputovali u zvjezdane visine neba.

Danas u slobodi sjećamo se ovih vjerskih i narodnih junaka iz brementih komunističkih vremena u kojima su stradali kao svjedoci istine. I dok na riječnim vodama caruje mir, u nama se budi osjećaj ponovnoga susreta s njima na "kraljevskoj svadbi" (Mt 22. poglavlje) našega zajedničkog Oca na nebesima, suca živih i mrtvih. Dva puta rođeni za život vječni postali su nepobjedivi jurišnici raja napajajući se na nepreusnim izvorima Božje dobrote.

dr. fra Častimir Majić

PRIJEĐOŠE S OVOGA SVIJETA U BOLJI

† Fra Bruno (Grgo) Raspudić

U subotu, 26. veljače, opremljen svetim sakramentima, u Bowlingbrook bolnici u Chicagu, u 94. godini života, blago je u Gospodinu preminuo fra Bruno (Grgo) Raspudić, član Hrvatske franjevačke kustodije Sv. Obitelji u Americi i Kanadi.

Fra Bruno je rođen u Lipnu u Hercegovini 18. ožujka 1917. Osnovnu je školu pohađao na Čerinu, a klasičnu gimnaziju na Širokome Brijegu. U franjevački red stupio je 1936. na Humcu. Studij filozofije i teologije pohađao je u Mostaru gdje je zaređen za svećenika 2. svibnja 1943. U franjevačkome samostanu na Širokome Brijegu proveo je godinu (1944. – 1945.), a svršetak rata dočekao je u Zagrebu. Godine 1946. otišao je u Austriju, a kratko nakon toga i u Italiju (Grottammare i Rim). Sljedećih deset godina fra Bruno je proveo u Madridu na poslijediplomske studiju i na tamošnjemu sveučilištu

stječe akademski naslov doktora znanosti iz klasičnih jezika. U Ameriku je došao 3. kolovoza 1957. Bio je na službama u sljedećim mjestima: u rezidenciji sv. Franje u Gulf Breezju, FL (1957. – 1959.). Pastoralno je djelovao u župi sv. Ćirila i Metoda u New Yorku (1959. – 1963.) kao župni pomoćnik. Ponovno se god. 1963. vratio u rezidenciju sv. Franje, a već sljedeće godine imenovan je župnikom župe Presvetoga Trojstva u Ambridgeu, PA. Potom je imenovan predsjednikom franjevačke rezidencije u Beaver Fallsu, PA (1965. – 1973.), kratko opet bio je župnikom u Sharonu (1973. – 1974.) te ponovno predsjednikom iste rezidencije (1974. – 1979.). Proveo je dvanaest godina kao župnik u Monessenu, PA (1979. – 1991.) i ponovno još pet godina kao predsjednik rezidencije u Beaver Fallsu, PA (1991. – 1996.). God. 1996. došao je u matični samostan sv. Ante u Chicagu u mirovinu.

Na poseban način uživao je u uređivanju vrtova, gdje je god boravio, pa i za vrijeme mirovine u samostanu sv. Ante. Tek kada ga je bolest shvala u posljednje vrijeme, više je vremena provodio u svojoj sobi. Konačno je pred Božić 2010. godine, shrvan bolešću, odvezen najprije u Mercy Hospital, zatim u Mount Sinai. Kada se stanje malo stabiliziralo, prebačen je u Mother Theresa Nursing Home. Kada mu se na kraju opet zakomplikiralo zdravstveno stanje prebačen je o Bowlingbrook bolnicu, gdje je i umro u subotu 26. veljače 2011. nešto prije ponoći.

Fra Bruno je obavljao i službu savjetnika Kustodije od 1973. do 1976. godine. Govorio je hrvatski, španjolski i engleski jezik, a služio se dobro i latinskim i talijanskim. Perom je također nastojao javno djelovati. Vrijedno je istaknuti neke njegove članke, poput svjedočanstva o ubojstvu franjevaca na Širokome Brijegu "Kako umiru hrvat-

ski svećenici", u časopisu *Naša nada*, zatim "Grobovi govore" u *Hrvatskome kalendaru*. Za službeno glasilo *Ecclesia* Madridske biskupije preveo je na španjolski jezik Stepinčev govor pred sudom. Za vrijeme agresije na domovinu početkom devedesetih uputio je pismo svim američkim senatorima i istaknutim osobama.

Pokopan je na groblju Holy Sepulchre u Aslip, IL južno od Chicaga, gdje su pokopani ostali hrvatski franjevci koji su živjeli i djelovali u Americi i Kanadi. Počivao u miru Božjem!

fra Ivica Majstorović